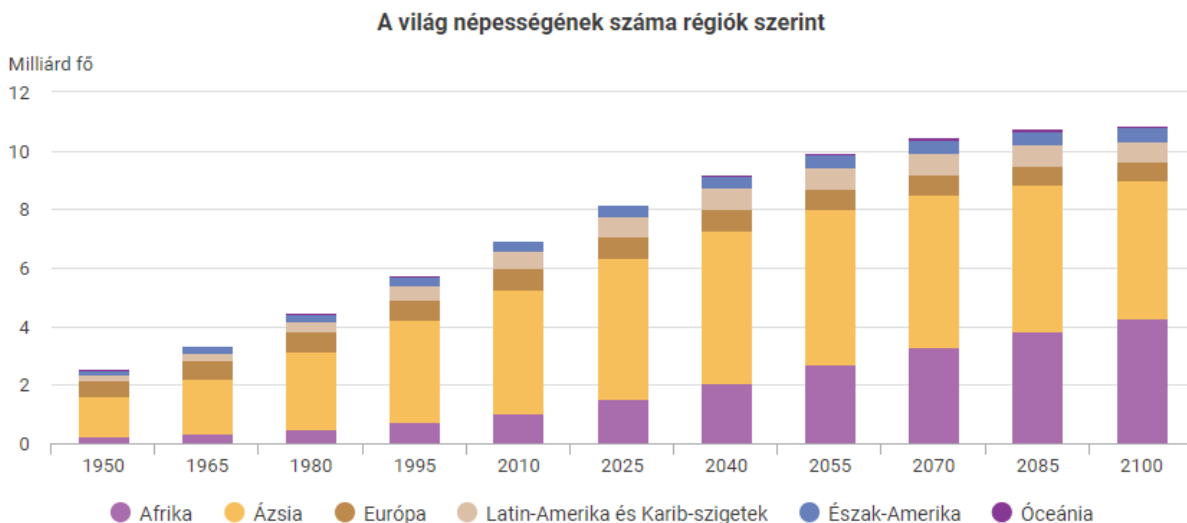

Népesedési világnap, 2021

1989-ben az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) népesedési világnappá nyilvánította július 11-ét abból az alkalomból, hogy két évvel korábban ezen a napon érte el a Föld lakossága az 5 milliárd főt. Az ENSZ legutolsó, 2019. évi becslése alapján azóta **a bolygó népessége** több mint 2,8 milliárd fővel emelkedett, és **2021-ben megközelítette a 7,9 milliárdot**^[1]. A világszervezet közepes szintű prognózisa^[2] szerint a jövőben továbbra is gyarapodni fog bolygónk népessége, azonban lassuló ütemben. Az 1950. évi 2,5 milliárdos érték megkétszereződéséhez 37 évnek kellett eltelnie, ezt követően az 1987-es 5 milliárd fős népesség várhatóan 70 év elteltével, 2057-re duplázódik meg 10 milliárdra. Az előrejelzés legtávolabbi évében, 2100-ban előreláthatólag 10,9 milliárd ember fog a Földön élni. A világnap célja, hogy felhívja a figyelmet a népességnövekedés mértékére és az ezzel járó problémákra, mint például a túlnépesedésre, a népesség öregedésére vagy éppen a jövedelmi egyenlőtlenségek megnövekedésére.

1. ábra

Forrás: ENSZ.

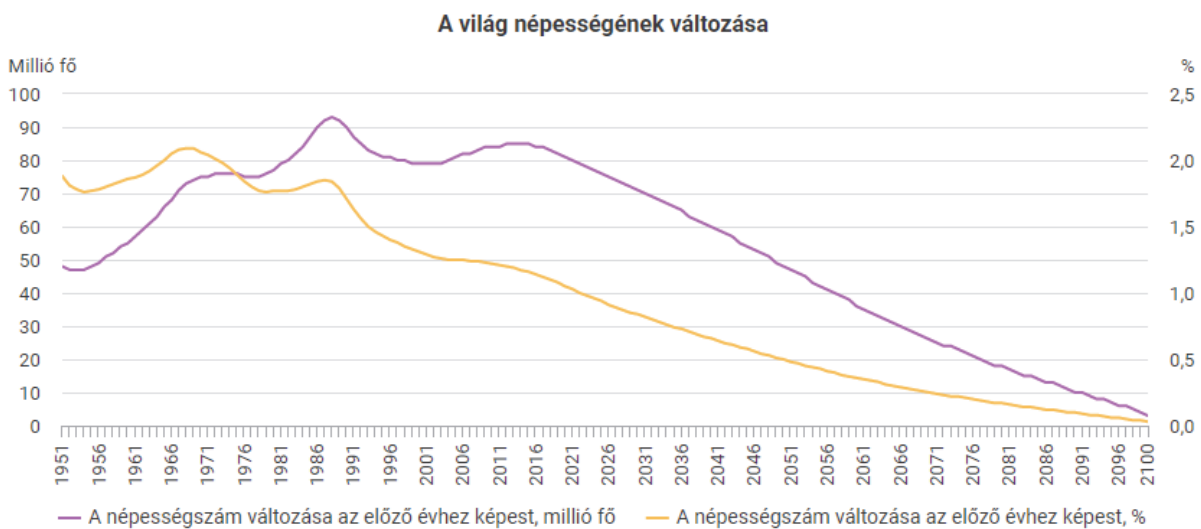
A 21. század elején lelassult a világ népességének növekedése

Az elmúlt évszázadokra visszatekintve a népesség egyre gyorsuló ütemben növekedett, a múlt század közepétől az 1990-es évekig pedig robbanásszerű volt az emelkedés. Mindez azzal magyarázható, hogy a fejlődő országokban, régiókban is végbement az a demográfiai átmenet^[3], ami a fejlett országokban már a 19. század végén, a 20. század folyamán lezajlott: rendkívüli mértékben javultak a halandósági viszonyok, emelkedett a várható élettartam. Bár a termékenység csökkent, a halandóság javulásával az emberek tovább élnek, és mindez jelentős népességyarapodást eredményezett.

A világ népességnövekedésének üteme az 1960-as évek második felében és az 1970-es évek elején volt a legjelentősebb, akkor évente több mint 2%-kal nőtt a népességszám. Ez az érték 1990-től egyre inkább mérséklődött, **napjainkban évente 1%-kal gyarapodik a Föld lakossága**. Az ENSZ előrejelzése szerint a népességszám továbbra is emelkedik, bár a termékenység folyamatos visszaesése miatt további lassulás várható: 2050-re 0,5, a század végére mindössze 0,03% körüli éves népességnövekedést prognosztizálnak.

A népesség az 1950-es évek első felében évenként 47 millió fővel gyarapodott, ez az 1980-as évek végére 92 millió főre bővült, napjainkban is több mint 80 millió fős a növekedés. 2050-ben már csak 48 millióval, az évszázad utolsó évtizedében pedig kevesebb mint 10 millió fővel leszünk többen évente.

2. ábra

Forrás: ENSZ.

A korstruktúra átalakul, a világ népessége idősödik

A népességszám növekedésével párhuzamosan zajlik a népesség előregedése. A termékenység csökkenésének és az életkilátások jelentős javulásának köszönhetően **egyre idősebb korösszetételű a népesség**. 1950-től 2100-ig

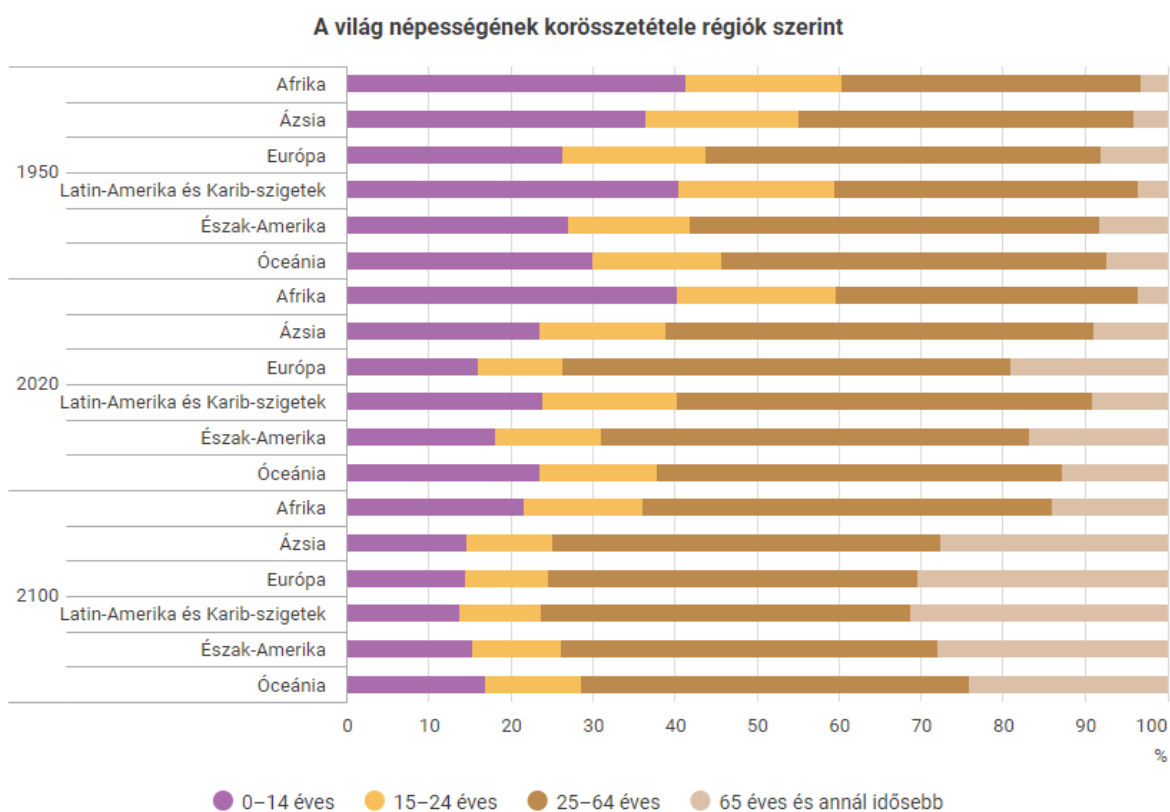
- a 15 év alattiak aránya felére apad (34-ről 17%-ra),
- a 65 évesek vagy annál idősebbek aránya 4,5-szeresére nő (5,1-ről 23%-ra).
- A 15–24 évesek csoportját tekintve szintén csökkenés várható hosszú távon: népességen belüli arányuk az 1950. évi 18-ról napjainkra 15,5%-ra apadt, és az évszázad végére 12%-ra süllyedhet.
- A 25–64 évesek aránya 1950 és 1990 között keveset változott, 42% körül volt. 2020-ban arányuk 50% körüli értéket tett ki, és 2025-ig várhatóan ezen a szinten marad, utána pedig kismértékben csökkenni fog: 2100-ban 48% körül alakulhat.

A régiók közül a két végletet az idősödő Európa és a fiatal Afrika jelenti. Európában 1950-től napjainkig folyamatosan és jelentősen csökkent a gyermekkorú (0–14 éves) lakosság aránya, 26-ről 16%-ra. A mérséklődés 2035 után stagnálásba fordul, és a század végére 14% körül stabilizálódik a legfiatalabb korosztály Európán belüli részaránya. Az időskorú (65 éves

és annál idősebb) lakosság arányának meredek emelkedése Európában 2055-ig figyelhető meg. 1950-ben még csak az európaiak 8%-a volt idős, ez az arány napjainkban 19% körüli, 2055-re pedig 29%-ra emelkedhet. 2055 és 2100 között minimális növekedés várható, a század végére a 65 éves és annál idősebbek aránya elérheti a 30%-ot Európában. Afrika ettől eltérő népességfejlődési utat jár be. A 0–14 éves korosztály arányának 1950 és 1985 között bekövetkező emelkedése (41-ről 45%-ra) megállt, és azóta csökken, napjainkban 40% körüli. Afrikában a gyerekkorúak arányának mérséklődése tovább folytatódik, a század végére arányuk 22% körül várható. Ezzel párhuzamosan az időskorúak aránya fokozatosan növekedni fog 2100-ig, a jelenlegi 3,5-ről 14%-ra változik.

Mindezek alapján elmondható, hogy míg a fejlett országok kormányainak az alacsony termékenységgel, az aktív munkaképes korú lakosság arányának csökkenésével, a népesség gyorsuló öregedésével, a különböző ellátórendszerek fenntarthatóságával kapcsolatos gondokkal kell szembenézniük, addig a világ kevésbé fejlett térségében az élelmiszerhiány, a szegénység, az oktatás alacsony színvonala, a tinédzserkori terhesség, a munkanélküliség, az alapvető egészségügyi és szociális ellátások biztosítása jelent komoly kihívást.

3. ábra

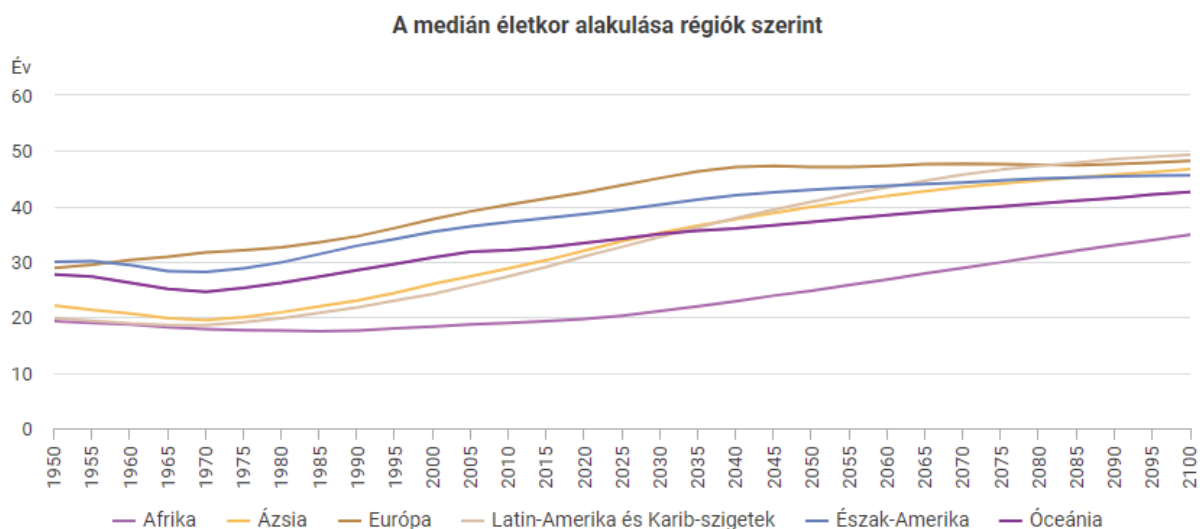

Forrás: ENSZ.

1950–2020 között a **világ népességének medián életkora 7,3 évvel nőtt**, 2100-ra várhatóan további 10,9 évvel emelkedik, és megközelíti a 42 évet, vagyis a népesség fele ennél fiatalabb, a másik fele pedig idősebb lesz. A világ fejlettebb régióiban már hosszabb idő óta tapasztalható ez a változás. A fejlődő, magas termékenyséű országokban a népesség öregedése később, lassabb ütemben várható. 2020 és 2100 között a legnagyobb növekedés Latin-Amerikában és a Karib-szigeteken, továbbá Afrikában és Ázsiában prognosztizálható. A latin-amerikai régió – megelőzve Európát – a legmagasabb medián életkorra, 49,3 évre

számíthat, míg Európa 48,2 évre. A kontinensek medián életkora fokozatosan közelít egymáshoz, a két szélsőérték közötti különbség a 2020. évi 22,9-ről 2100-ig 14,5 évre csökken.

4. ábra

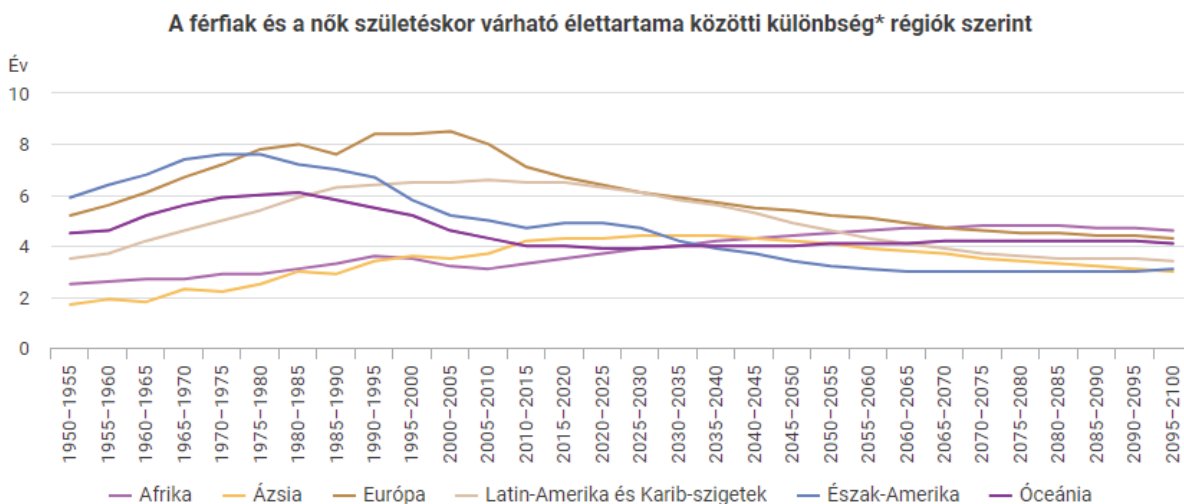
Forrás: ENSZ.

Egyre kisebb a férfiak és nők születéskor várható élettartama közötti különbség

A medián életkor hosszú távú, folyamatos emelkedéséhez hozzájárul a születéskor várható átlagos élettartam növekedése is, amely azt fejezi ki, hogy egy adott évben világra jött újszülött hány évi élettartamra számíthat az adott év halandósági viszonyai mellett. Az emelkedő trendet megtörte a Covid19-járvány, és amíg a halálozási többlet kimutatható, javulás nem várható. A születéskor várható élettartam jelentős különbséget mutat földrészenként, valamint nemek szerint. **A nők kedvezőbb életkilátása általános érvényű, ami az ország fejlettségétől független.**

A hosszú távon egyre inkább javuló életkilátások, valamint a nők és férfiak között meglévő különbségek folytán érdemes megnézni, hogy a két nem várható élettartama közötti eltérés hogyan alakul az évtizedek során. 1950 és 1955 között Ázsiában és Afrikában volt a legkisebb a különbség (1,7, illetve 2,5 év) a nők javára. Mindeközben a legmagasabb eltérés Észak-Amerikában és Európában volt megfigyelhető: 5,9 és 5,2 évvel volt magasabb a nők születéskori várható élettartama. Jelenleg Európában a legnagyobb az eltérés (6,7 év), de Latin-Amerika és a Karib-szigetek (6,5 év) sem sokkal marad el ettől az értéktől. Várhatóan Afrikában a nemek közötti eltérés a 2070-es évek közepére 4,8 évre nő, és ez a század végéig alig változik. Afrikát követően Európában lesz a második legnagyobb különbség, 4,3 évvel remélhetnek hosszabb életet a nők, mint a férfiak. A becslés szerint a nemek közötti eltérés Ázsiában 4,4 évnél nem lesz nagyobb, a század végére pedig a legalacsonyabb értékre, 3 évre csökkenhet. **Az egyes földrészeken a férfiak és a nők várható élettartama közötti különbség 2100-ig közeledni fog egymáshoz.**

5. ábra

* A nők születéskor várható élettartamából vontuk ki a férfiakét.
Forrás: ENSZ.

A régiók termékenysége közelít egymáshoz

A népességnövekedés lassuló ütemében meghatározó szerepet játszik a termékenység szintjének csökkenő trendje. A termékenységet a teljes termékenységi arányszámmal (TTA) mérjük, ami azt fejezi ki, hogy egy nő élete során átlagosan hány gyermeket hozna világra, ha az adott év születési gyakorisága állandósulna. A TTA átmenetének elmélete szerint – amelyre az ENSZ a prognózisát is építi – a század végére fejlettségtől függetlenül a Föld minden kontinensén 2 körüli értékhez közelít majd a termékenységi arányszám. Eszerint a TTA „evolúciója” három nagy fázisra bontható:

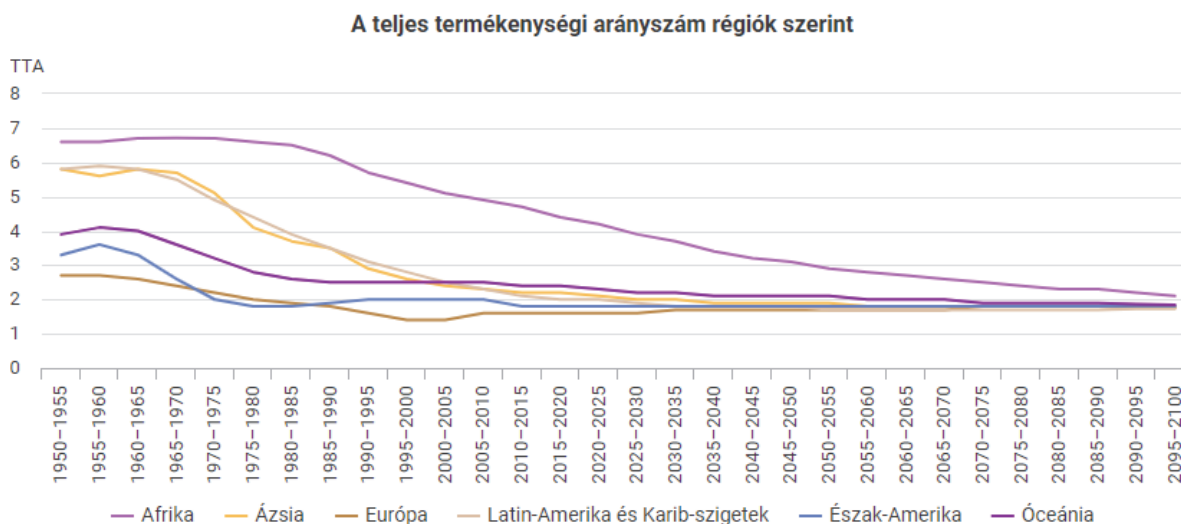
- Az első szakasz az átmenet előtti időszak, amelyet magas fertilitás jellemez.
- A második periódusban a TTA erről a magas szintről indulva csökkenni kezd és akár a reprodukcióhoz szükséges szint alá is süllyedhet.
- A harmadik időszakban a TTA újra megközelítheti vagy el is érheti a reprodukciós szintet.

Természetesen az egyes kontinensek, illetve országok ugyanabban az időben más-más fázisban járhatnak.

Az említett elmélet szerint az egyes földrészek közül Afrika lépett be legkésőbb a második szakaszba: 1965–1970-ig a TTA értéke növekedett, ekkor 6,7 volt. A mérséklődés csak ezután kezdődött. Mindeközben a többi kontinensen a reprodukciós szintnél magasabb TTA-érték már csökkenést mutatott. A harmadik fázisba legkorábban Észak-Amerika lépett, ahol 1980–1985 után figyelhető meg a 2-nél kisebb TTA-érték növekedése, majd 2005–2010 utáni ismételt, de nem olyan jelentős mértékű csökkenése, 2-ről 1,8-re. Európában 2000–2005 után 1,4-es értékről indulva kezdett a TTA emelkedni. Óceániában a 2000–2015 közötti, 1,3 körüli stagnálást követően napjainkban figyelhető meg kismértékű növekedés, de az 1,5-es érték még mindig távol esik a reprodukcióhoz szükséges szinttől. Ázsiában, illetve Latin-Amerikában és a Karib-szigeteken összességében a TTA fokozatos csökkenését tapasztalhatjuk, ami várhatóan hosszú távon sem fog újból emelkedni. 2100-ra Európa termékenységi szintje több mint 10%-kal, a jelenlegi 1,6-ről 1,8-re nőhet. A század végére várhatóan ehhez hasonló lesz a termékenység Ázsiában, Észak-Amerikában és Óceániában is,

de Latin-Amerika és a Karib-szigetek sem marad el érdemben az 1,8-es értéktől. A kontinensek közül egyedül Afrika esetében várható a reprodukciós szintet elérő termékenység a század végére.

6. ábra

Forrás: ENSZ.

Az Európai Unió népessége egyre idősödik

Az unió 27 tagországának népessége.^[4] 2020. január 1-jén 447,3 millió fő volt. 1960 óta 92,8 millió fővel, 26%-kal nőtt az országcsoport lakosság száma. **Az Eurostat által készített népességprognózis alapváltozata szerint az unió népessége az elkövetkező néhány évben még növekedni fog (2026-ig)** és eléri a 449,3 millió főt, azt követően viszont a trend csökkenésbe fordul. A század közepén, 2050-ben várhatóan 441,2 millió fő körül alakul az unió tagállamainak össznépessége, 2100-ig pedig 416,1 millió főre csökken. A reprodukciós szint alatt stagnáló termékenység és a folyamatosan javuló életkilátások hosszú távú következményeként az unió egészét tekintve természetes fogyás prognosztizálható. Mindez előrevetíti a kontinens előtt álló, az előregedő népességből fakadó kihívásokat.

A népesség öregedésének folyamata már évtizedekkel ezelőtt elkezdődött az unióban.

A legfiatalabb generációk népességben belüli aránya csökkenő tendenciát mutat, miközben az idősebb nemzedéké folyamatosan nő. A 64 év feletti népesség száma és aránya (16,4%) először 2004-ben haladta meg a 0–14 évesekét (16,2%), és azóta a két korcsoport közötti létszámbeli különbség fokozatosan növekszik. Napjainkban 136 idősorú jut száz gyermekkorúra. A 15–24 évesek aránya 2001 és 2020 között 2,7 százalékponttal, 11%-ra mérséklődött. 2001 és 2011 között a 25–64 éves népesség részaránya 54%-ról kismértékben emelkedett (55%-ra), azóta lassú csökkenést mutat. Mindez komoly kihívást jelent az uniós tagállamok jóléti rendszereinek fenntarthatóságát illetően.

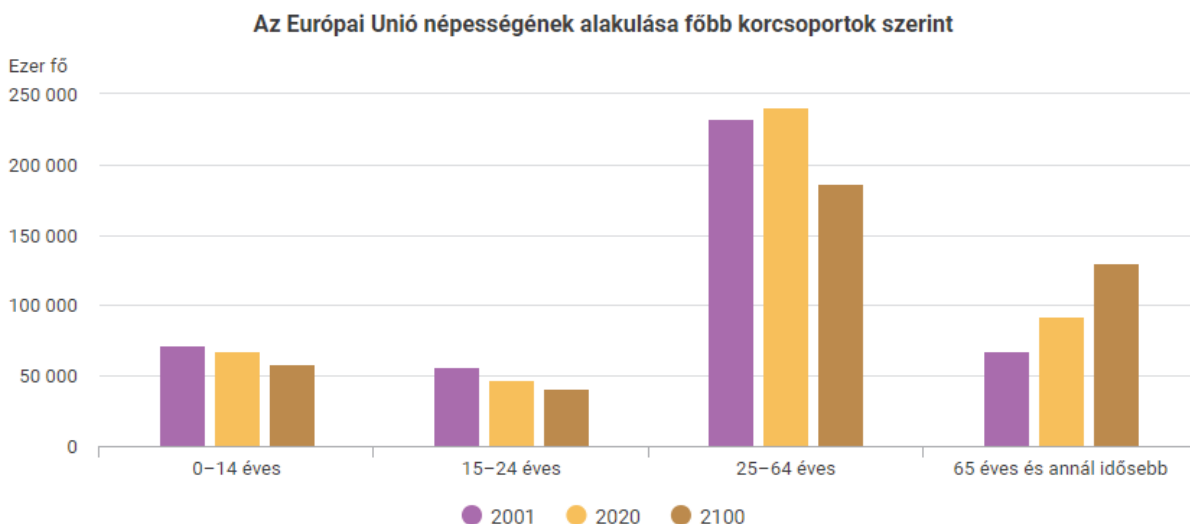
Az EU tagállamaiban 2020. január 1-jén a gyermekkorúak alkották a népesség 15%-át, míg a munkaképes korúak (15–64 évesek) csoportjába 64%-uk tartozott, az idősorúak aránya pedig 21% volt. 2100-ra ezek az arányok még inkább eltolódnak az idősök irányába: várhatóan a 0–14 évesek részaránya 14, a 15–64 éveseké 55, míg a 64 év felettié 31%-os lesz. Jelentős a különbség napjaink és a 2100-ra becsült népesség korösszetétele között. A népességszámot

befolyásoló migrációs mozgás általában az aktív korúakat érinti, így a bevándorlás valamelyest képes ellensúlyozni az elöregedést és a népességcsökkenést.

2020. január 1-jén a tagállamok közül Írországban (20%), Franciaországban és Svédországban (18–18%) volt a legmagasabb a gyermekkorúak aránya, míg Olaszországban (13%), Máltán (13%) és Portugáliában (14%) a legalacsonyabb. A legalább 65 évesek aránya Olaszországban (23%), Finnországban és Görögországban (22–22%) volt a legnagyobb, Írországban (14%) és Luxemburgban (14,5%) pedig a legkisebb. Magyarországon az időskorúak hányada 5,3 százalékponttal haladta meg a 14,5%-ot képviselő legfiatalabbakét. A század végén is várhatóan:

- Franciaországban, Dániában, Írországban és Svédországban lesz a legmagasabb a gyermekek aránya (15%), míg az időseké Cipruson, valamint Csehországban és Svédországban lesz a legalacsonyabb (29%).
- Máltán (12%), Olaszországban (12,5%) és Lengyelországban (13%) lesz a legalacsonyabb a 0–14 évesek és a legmagasabb a legalább 64 év felettek aránya (34%).

7. ábra

Forrás: Eurostat.

2020-ban az Európai Unió népességének medián életkora 43,9 év volt, ami azt jelenti, hogy **a lakosság fele ennél idősebb, a másik fele fiatalabb volt**. A legfiatalabb korösszetétel Ciprust (37,7 év) és Írországot (38,1 év), a legidősebb pedig Olaszországot (47,2 év) jellemezte. A medián életkor az EU-ban a 2001. évi 38,4-ről átlagosan 0,3 évvel nőtt évente, és az elmúlt húsz évben minden tagállamban emelkedett. A legnagyobb növekedés Romániában és Litvániában történt (8,4 és 8,0 év), de több mint hat évvel emelkedett a medián életkor Portugáliában, Olaszországban, Spanyolországban, Szlovákiában és Görögországban is. Hazánk a 43,3 évvel a középmezőnyben található. Az Európai Unióban 2050-re 48,2 évre, míg 2100-ig 48,8 évre emelkedhet a medián életkor.

Létszámában fogyó, összetételében öregedő népesség jellemzi hazánkat

Magyarország népessége az elmúlt évtizedek során egy kiegyensúlyozott korösszetételű és létszámában alapvetően gyarapodó népességből **fokozatosan elöregedő és lélekszámában**

fogyó népesség lett. A népesség száma az ország jelenlegi területén 1981-ben érte el a maximumát 10 millió 705 ezer fővel. Azóta folyamatosan csökken a népességszám, 2021. január 1-jén 9 millió 731 ezer főt tett ki. Ez 40 év alatt mintegy 974 ezer fős, 9,1%-os létszámcsökkenést jelent. Az 1980-as években elsősorban a kedvezőtlen halandósági viszonyok, az 1990-es évektől a termékenység és a születésszám erős visszaesése, majd tartósan alacsony szintje, illetve a rendszerváltás utáni első években megfigyelhető magas halálozás játszott meghatározó szerepet a népesség számának fogyásában.

Az 1981 és 2021 közötti népességcsökkenés eltérő módon érintette a különböző életkorú és nemű lakosokat. A gyermekkorúak létszáma az össznépegségnél sokkal nagyobb mértékben, csaknem 40%-kal, 939 ezer fővel csökkent, miközben a 65 éves vagy annál idősebbek száma részben a várható élettartam javulásának köszönhetően 38%-kal, 1 millió 428 ezer főről 1 millió 977 ezerre nőtt. Felgyorsult a népesség öregedési folyamata, ami a gyermek- és a fiatal-, valamint az időskorú népesség arányának kedvezőtlen változásával járt együtt. A férfiakat nagyobb mértékben érintette a létszámcsökkenés (–10%), mint a nőket (–8,3%). **Hazánkban nemzetközi viszonylatban mind a termékenység szintje, mind a várható élettartam alacsony,** és Európában egyedül nálunk apad 40 éve folyamatosan a lélekszám.

Magyarországon alacsony a termékenység és magas a halandóság

Az évenkénti születésszámot főként két tényező befolyásolja, a szülőképes korú (15–49 éves) nők száma és a gyermekvállalási hajlandóság. A születések száma évtizedek óta alapvetően csökkenő irányzatot mutat. A szülőképes korú nők létszáma azonban korántsem csökkent olyan mértékben, mint a születéseké, sőt az 1990-es években, amikor a születésszám az előző évtizedhez képest a legnagyobb mértékben esett vissza, a 15–49 éves nők létszáma még növekedett is. Összességében 1981 és 2020 között a szülőképes korú nők száma 14%-kal csökkent, míg a születésszám 35%-kal esett vissza, így a TTA 1,87-ről 1,56-ra mérséklődött. **A születésszám jelentős csökkenését főleg az okozta, hogy az anyák egyre idősebb életkorban hozták világra az első és a további gyermekeiket,** azaz gyorsan emelkedett a szülő nők átlagos életkora. E változás miatt hiányoztak a korábban fiatalon vállalt gyermekek az évenkénti születésekből, illetve a nők tervezett második, harmadik gyermekei már nem minden esetben születhettek meg. A születések száma 1998-ban csökkent először 100 ezer alá, és azóta is elmarad ettől. A 2011. évi 88 049 fős születésszám történelmi minimumértéknek számít. Ehhez képest a 2020. évi 92 338 élveszületés 4,9%-os javulást jelent. A TTA értéke 2014 után 1,4 és 1,5 között volt, 2020-ban 1,56-ra emelkedett, azt megelőzően utoljára 1995-ben volt ennél magasabb.

Az ezer lakosra jutó halálozások száma 1980-tól évtizedeken át tartósan 13 felett alakult, amit kedvezőtlenül befolyásolt a gazdasági-társadalmi szerkezetváltás: 1990 és 1995 között az ezer lakosra jutó halálozások száma több mint 14 ezrelékre emelkedett. Ezt követően a halálozási ráta mérséklődött, és 2011-ben ismét 13 ezrelék alá került, majd évekig e körül ingadozott. **2020-ban a koronavírus okozta járvány miatt a vizsgált érték ismét 14 ezrelék fölé emelkedett, a halálozások száma kiugróan magas (141 ezer fő) volt.** Utoljára 1999-ben haladta meg a halálozások száma a 140 ezer főt.

A születéskor várható élettartam hosszú távon lassan emelkedő tendenciát mutat, de jelentős a különbség a nemek között. Magyarországon a nőknél egyenletesebb a növekedés, míg a férfiaknál az 1980-as és 1990-es években jelentősen visszaesett. A férfiak születéskor

várható élettartamát tekintve inkább 1995 után figyelhető meg pozitív trend. A várható élettartam mindig az adott év halálozási viszonyait tükrözi. A koronavírus-járvány tavalyi hatásaként jelenleg a hátralévő élettartam rövidülését (több mint fél évvel történő csökkenését) tapasztaljuk.

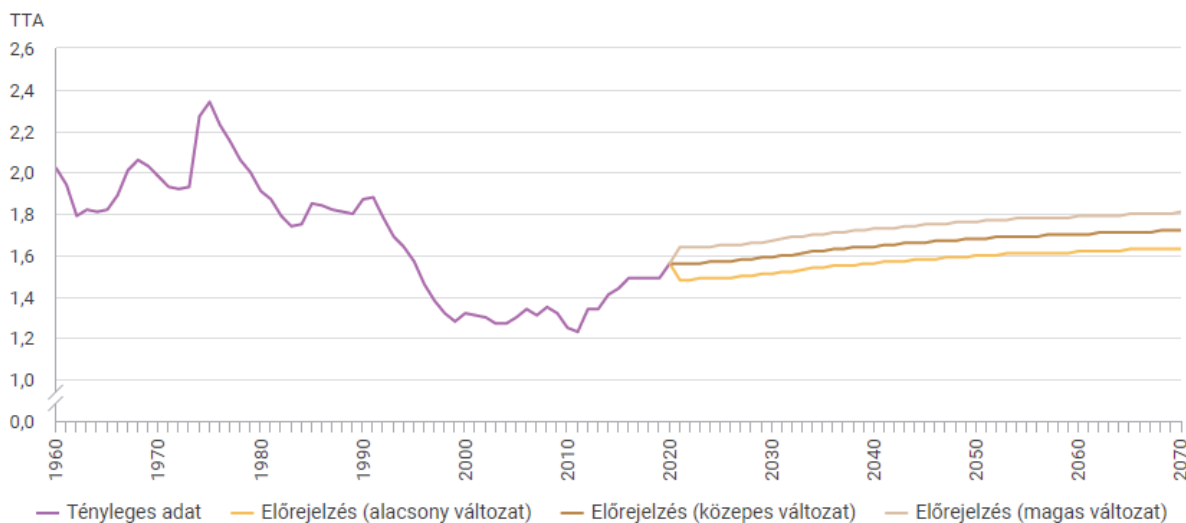
Várhatóan emelkedni fog a gyermekvállalási hajlandóság

A népesség-előrejelző modellek mindig a múltban megfigyelhető, hosszú távú trendek alapján próbálnak meg következtetni a jövőre. A népesség-előrejelzés három pillére közül kettőhöz, a születések és a halálozások számának modellezéséhez valószínűségi alapokon nyugvó modelleket használ a KSH. A harmadik pillér, a nemzetközi vándorlás becslése alapvetően determinisztikus módon történik az elmúlt hét év folyamatait figyelembe véve. A prognózis alacsony, közepes és magas változata a TTA, a koréves mortalitási ráta és a nemzetközi vándorlás egyenlegének jövőbeni, becsült értékeinek változtatására épül. A legoptimistább forgatókönyv – az ún. magas változat – számol a legmagasabb TTA-értékkel, hosszú távon a legalacsonyabb mortalitási rátával (és a legkedvezőbb várható élettartammal), valamint a legnagyobb mértékű, pozitív egyenlegű migrációval. A három közül a közepes forgatókönyvet tekintjük alapváltozatnak. **A koronavírus-járvány rövid távon befolyásolja a demográfiai folyamatok alakulását, így a népesség-előrejelző modellek még több bizonytalansággal járnak.**

A jövőbeni TTA-érték becslése a TTA átmenetének elméletére épít és hosszú távon lassú emelkedéssel számol. 2020-ban 1,56 volt hazánkban az egy nőre jutó termékenységi arányszám a 15–49 évesek körében. Az előrejelzés közepes változata szerint a TTA értéke 2031-ben fogja elérni az 1,6-et, 2070-ben 1,7 felett alakul, vagyis a reprodukcióhoz szükséges szintet hosszú távon sem érjük el. Ehhez képest a magas, illetve az alacsony forgatókönyv 5%-os eltéréssel számol felfelé, illetve lefelé.

8. ábra

A teljes termékenységi arányszám alakulása és előrejelzése Magyarországon

A nők szüléskori átlagos életkora.^[5] jelentősen emelkedett az utóbbi évtizedekben és ennek a tendenciának a folytatása valószínűsíthető, amelynek eredményeként 2032-ben eléri a 30 éves életkort, 2070-ben pedig valamivel meghaladja a 32 évet.

A halandóság javulására számíthatunk hosszú távon. **A férfiak és nők születéskor várható élettartama között meglévő különbség csökkenni fog.** Az előrejelzés közepes változata szerint 6,4-ről 3,8 évre javulhat a férfiak hátránya 2070-re.

1. tábla

A férfiak és nők születéskor várható élettartamának előrejelzése Magyarországon

(év)

Év	Férfiak			Nők		
	alacsony	közepes	magas	alacsony	közepes	magas
	változat			változat		
2021	72,8	72,8	72,8	79,2	79,2	79,2
2030	73,9	74,0	75,5	80,5	80,4	81,0
2040	76,4	76,5	78,0	82,1	82,0	82,6
2050	79,6	79,7	81,3	84,5	84,5	85,1
2060	82,9	83,3	85,0	87,3	87,5	88,1
2070	86,4	86,9	88,8	90,5	90,7	91,3

A nemzetközi vándorlás becslésénél a három forgatókönyv a külföldiek bevándorlásának változtatásán alapul, amelynek eredményeként összességében a nemzetközi vándorlás nettó egyenlege az alacsony változat szerint 2029-től évi 5 ezer fő, a közepes alapján 10 ezer fő és a magas változat szerint 15 ezer fő lesz.

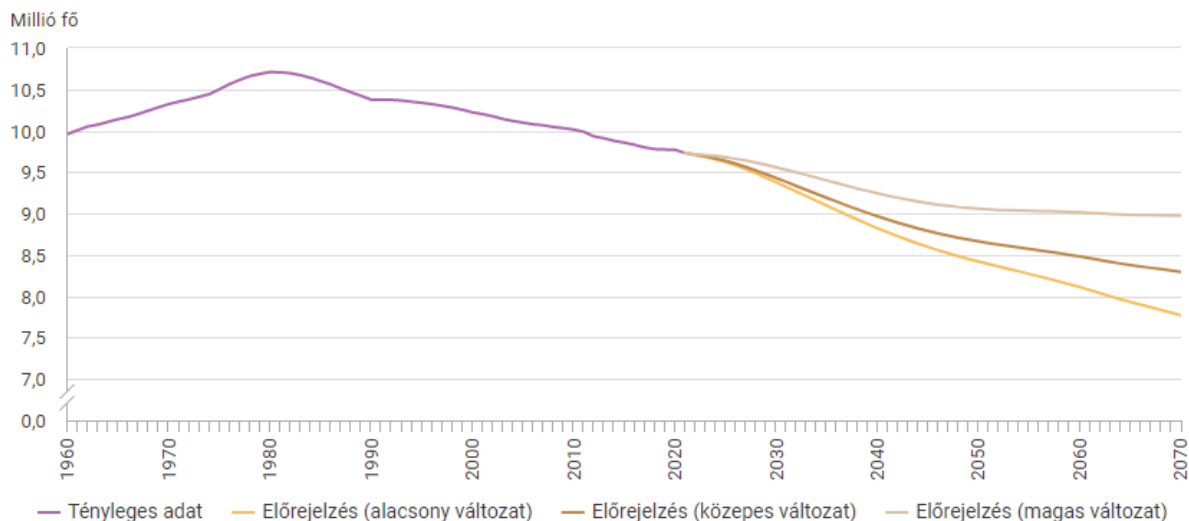
Magyarország népessége várhatóan tovább csökken

A KSH népesség-előrejelzésének mindhárom (alacsony, közepes és magas) változata szerint hazánk népessége a jövőben tovább csökken. 2021 és 2070 között a legoptimistább, legmagasabb termékenységgel, várható élettartammal és vándorlási egyenleggel számoló előrejelzés 760 ezer fős veszteséget, vagyis 8 millió 971 ezer fős népességszámot jelez. A közepes forgatókönyv szerint 1 millió 438 ezer fős, az alacsony változat szerint pedig 1 millió 960 ezer fős csökkenés valószínűsíthető, mindez 8 millió 293 ezer, illetve 7 millió 771 ezer fős népességet okoz 2070-re.

A születésszám elmúlt évtizedekben tapasztalt alacsony szintje miatt kis létszámú női nemzedékek lépnek szülőképes korba. Így hosszú távon a születések abszolút száma tovább csökken, amit a kismértékben emelkedő TTA és a pozitív vándorlási egyenleg sem lesz képes ellensúlyozni. A 2030-as évek második felében 80 ezer fő alá, 30 évvel később pedig 70 ezer fő alá csökkenhet az élveszületések éves száma a közepes változat szerint. Mindemellett a következő két évtizedben az idősebb korba lépő, magasabb létszámú Ratkó-nemzedék miatti magasabb halálozással is számolnunk kell. Ennek megfelelően a népességfogyás gyorsuló üteme prognosztizálható rövidebb távon, amely idővel azonban mérséklődni fog.

9. ábra

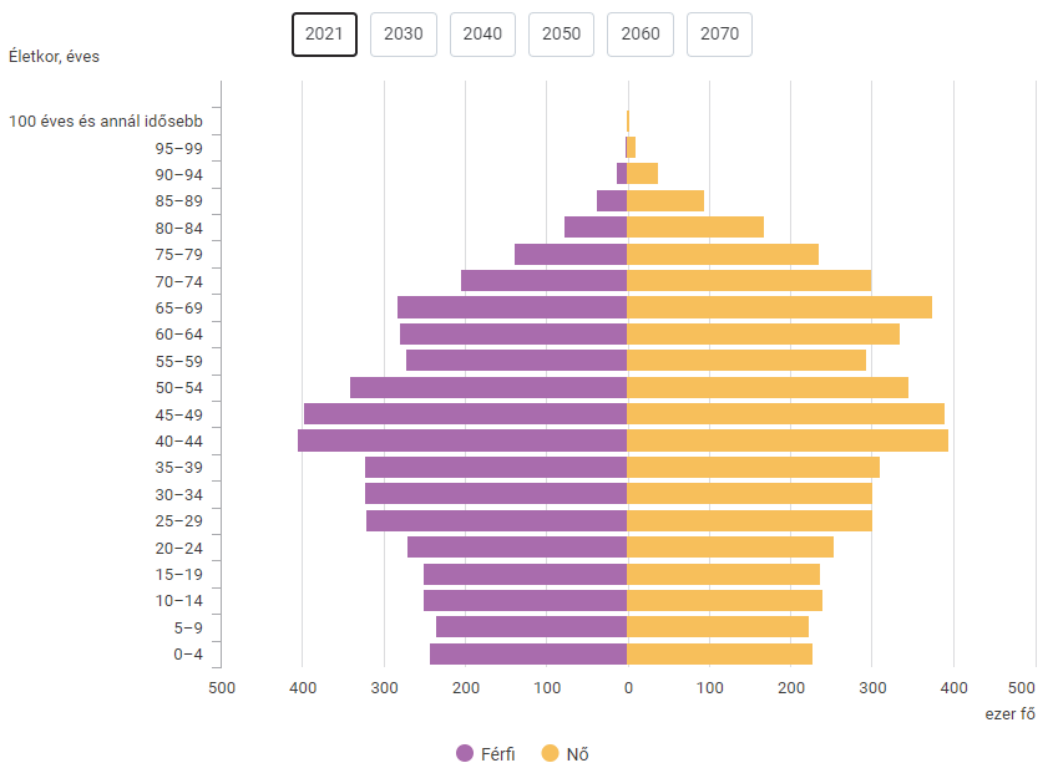
A népesség számának alakulása Magyarországon január 1-jén

A gyermekkorúak száma várhatóan 339 ezer fővel, 24%-kal csökken 2070-ig, míg a legalább 65 évesek létszáma 763 ezer fővel, 39%-kal fog emelkedni. **A következő évtizedek korfái a további létszámcsökkenéssel együtt egy öregedő népesség korösszetételét mutatják.**

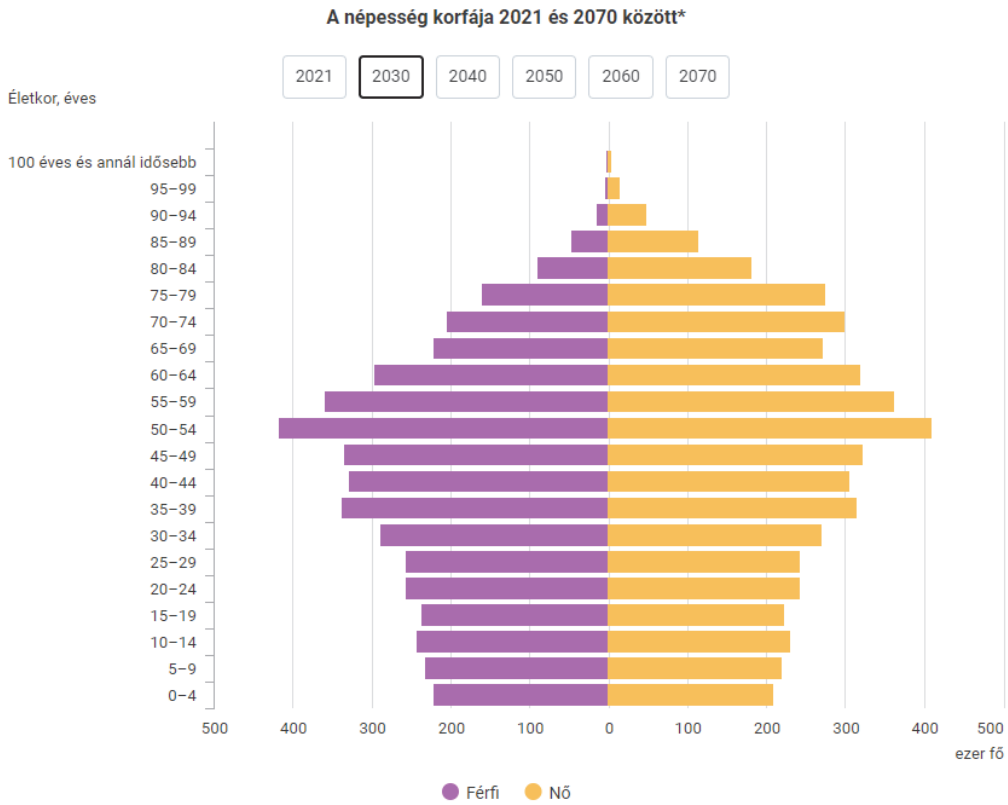
10. ábra

A népesség korfája 2021 és 2070 között*

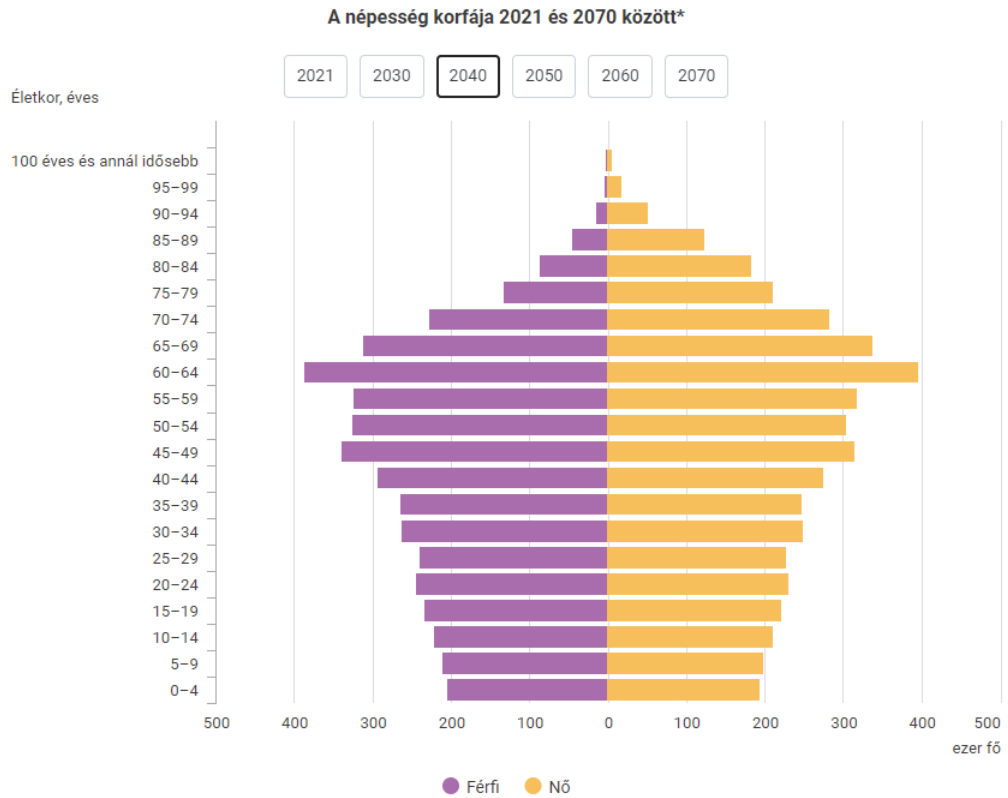
* 2021: tényadat január 1-jén.
A korfák az előrejelzés közepes változata szerinti eredményeket tükrözik.

10. ábra

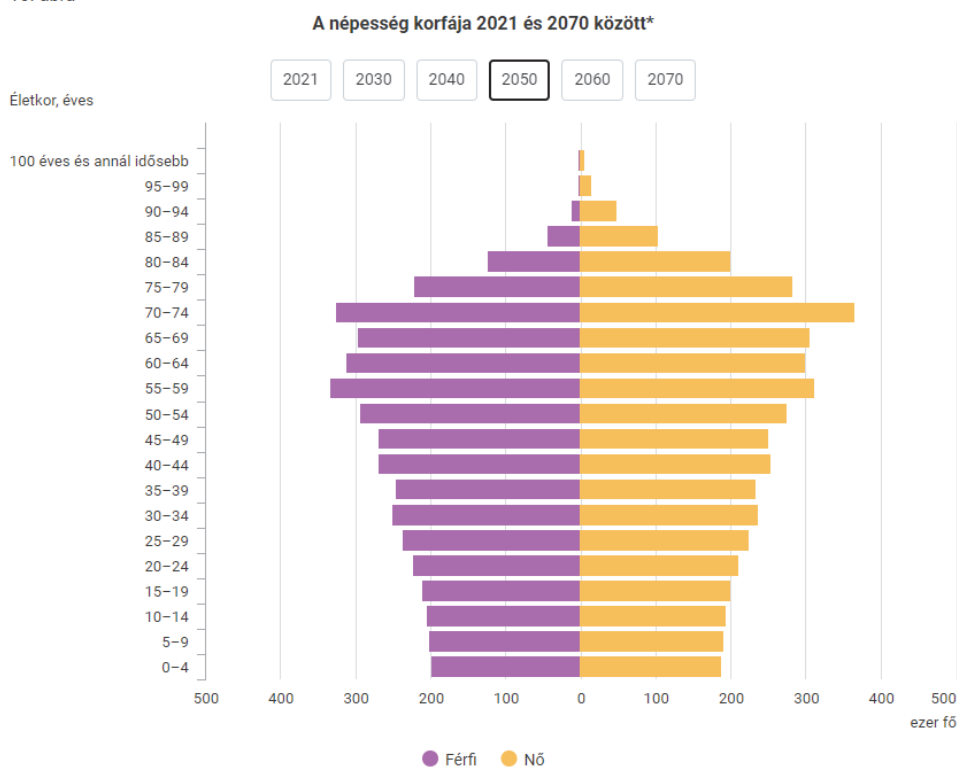
* A korfák az előrejelzés közepes változata szerinti eredményeket tükrözik.

10. ábra

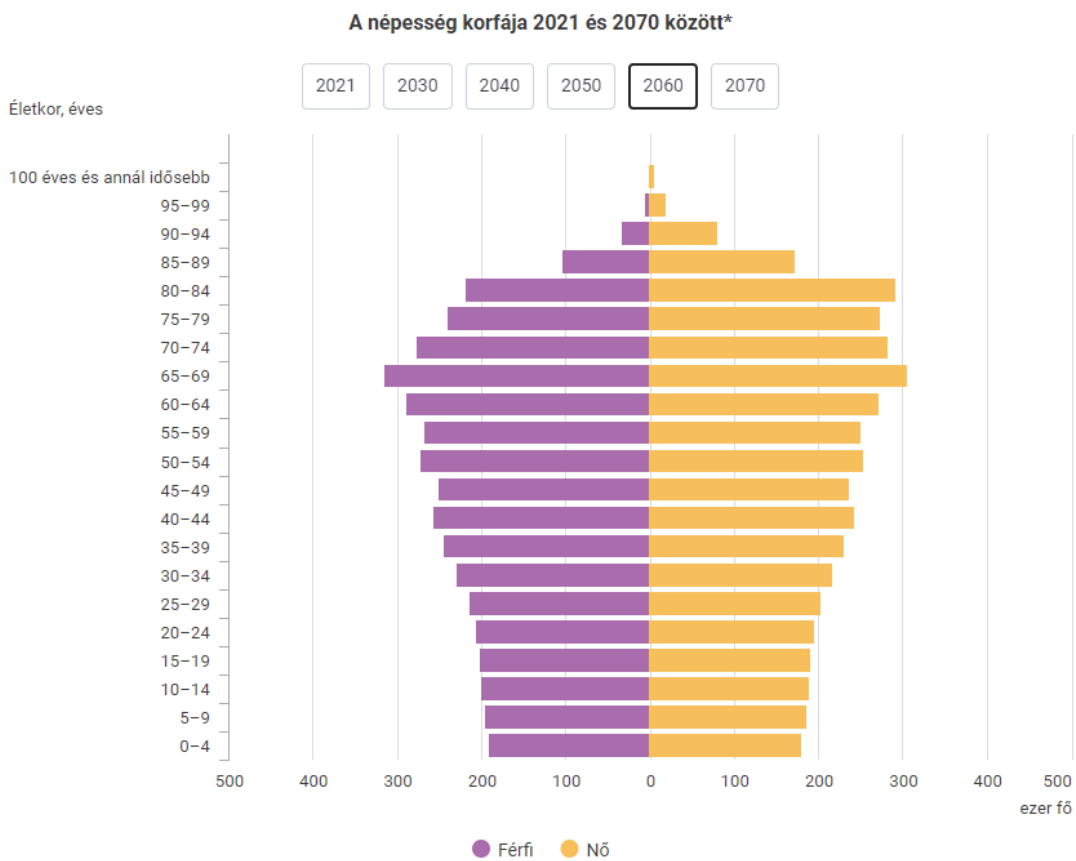
* A korfák az előrejelzés közepes változata szerinti eredményeket tükrözik.

10. ábra

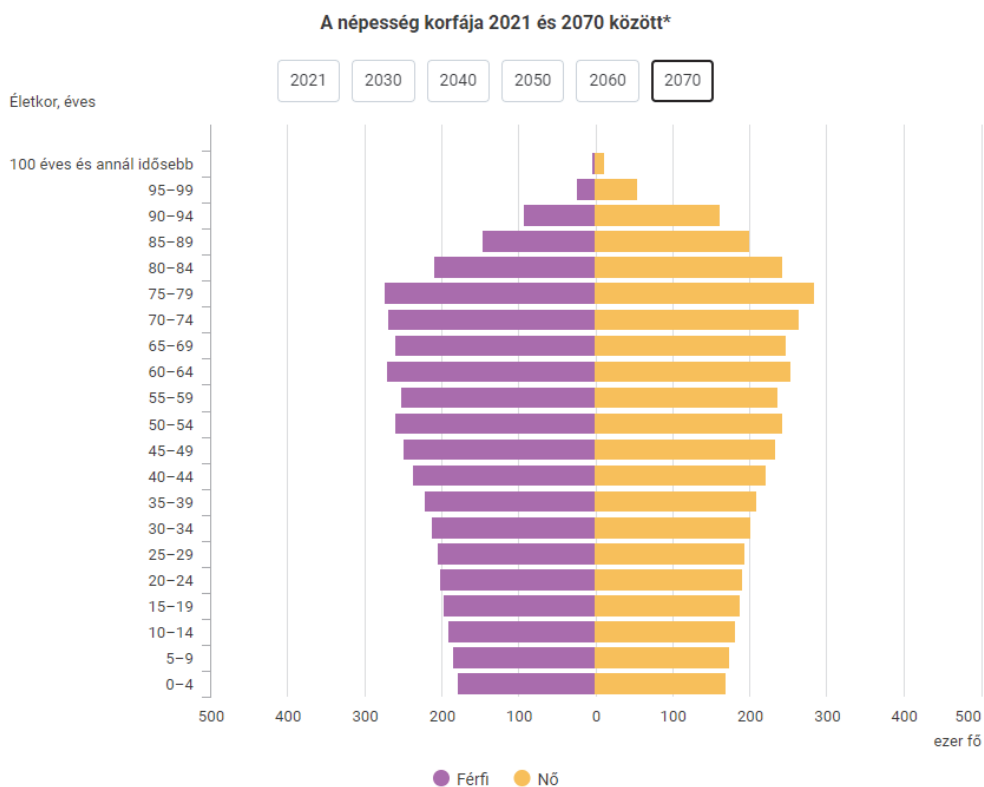
* A korfák az előrejelzés közepes változata szerinti eredményeket tükrözik.

10. ábra

* A korfák az előrejelzés közepes változata szerinti eredményeket tükrözik.

10. ábra

* A korfák az előrejelzés közepes változata szerinti eredményeket tükrözik.

[1]:↑ Forrás: The 2019 Revision of World Population Prospects,
<https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/>.

[2]:↑ A népesség-előreszámítás a népesség létszámának, összetételének jövőbeni időpontokra történő előrebecslése, amely általában több változatban készül a demográfiai alapfolyamatok (termékenység, halandóság, vándorlás) eltérő jövőbeni alakulásának feltételezése alapján. Jelen kiadványban a világ népességfejlődésének részletes ismertetése az ENSZ közepes modellje alapján készült.

[3]:↑ A demográfusok a demográfiai átmenet négy szakaszát különböztetik meg. Az első szakaszt a hosszú ideig magas és változatlan halandóság és termékenység jellemzi, amely biztosítja a népességszám lassú növekedését. A második szakaszban – elsősorban a közegészségügy fejlesztésének köszönhetően – a halandóság jelentős mértékben lecsökken, miközben a termékenység továbbra is változatlan szinten marad. Mindezek eredményeként a népesség növekedésének üteme felgyorsul. Az átmenet harmadik szakaszában folytatódik a halandósági és elkezdődik a termékenységi szint süllyedése, ennek következtében lassul a népesség gyarapodása. Végül az utolsó szakaszban a halandóság és a termékenység egy alacsony szinten állandósul úgy, hogy helyreáll a népszaporodás kezdeti szintje. Az egyes országok népességfejlődése eltérő, a demográfiai átmenet más-más szakaszában járnak.

[4]:↑ Az EU 27 országára vonatkozó adatok forrása az Eurostat adatbázisa: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

[5]:↑ Ennek számítása az anya életkora szerinti születések számának és a megfelelő korú női népesség számának aránya alapján történt.

További adatok, információk

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba](#)

Telefón: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu